

ROMÂNIA

MINISTERUL CULTURII ȘI CULTELOR

ORDIN

Nr. 2398 / 25.06.2008

pentru reorganizarea activității de atestare a specialiștilor, experților și verifcatorilor tehnici în domeniul protejării monumentelor istorice și pentru aprobarea normelor metodologice privind atestarea acestora

Având în vedere Decretul Președintelui României nr. 854/2005 pentru numirea unui membru al Guvernului României,

În conformitate cu dispozițiile art. 26 alin.(1) punctul 16) și ale art. 27 alin.(3) litera k) din Legea nr. 422 / 2001 privind protejarea monumentelor istorice, republicată,

În temeiul prevederilor art. 11 alin. (4) din Hotărârea de Guvern nr. 78/2005 privind organizarea și funcționarea Ministerului Culturii și Cultelor, republicată,

Ministrul Culturii și Cultelor emite următorul :

ORDIN

Art. 1. - (1) În termen de 30 de zile de la data prezentului ordin se înființează, în cadrul Institutului Național al Monumentelor Istorice, denumit în continuare *Institutul*, Comisia de Atestare în Domeniul Monumentelor Istorice, denumită în continuare Comisia, cu atribuții în atestarea persoanelor fizice care realizează activități de cercetare și inventariere a monumentelor istorice, proiectare, expertizare, verificare de proiecte, execuție a lucrărilor, dirigentare a lucrărilor în domeniul protejării monumentelor istorice.

(2) *Comisia* este numită prin decizie a directorului general al *Institutului* și este formată din șapte experți în domeniul protejării monumentelor istorice, angajați ai instituției și/sau colaboratori externi.

(3) Nu poate face parte din *Comisie* persoana care se află în una sau mai multe din următoarele situații:

a) este soț, rudă sau afin până la gradul al II-lea inclusiv cu unul dintre solicitanții persoane fizice;

b) are un interes patrimonial sau nepatrimonial care ar putea influența îndeplinirea cu obiectivitate a atribuțiilor ce îi revin în calitate de membru, în legătură cu unul dintre solicitanți.

(4) Dacă unul dintre membrii *Comisiei* constată că se află în una sau mai multe dintre situațiile prevăzute la alin. (3), acesta are obligația de a se abține pe durata soluționării cererii în cauză

(5) Pentru activitatea prestată în cadrul *Comisiei* de către specialiștii din afara instituției, *Institutul* va încheia convenții civile sau contracte individuale de muncă cu

timp parțial, după caz, conform legii.

(6) *Institutul* asigură secretariatul *Comisiei*.

Art. 2. - Se aprobă Normele metodologice privind atestarea specialiștilor, experților și verifcătorilor tehnici în domeniul protejării monumentelor istorice, prevăzute în Anexa nr. 1 care face parte integrantă din prezentul Ordin.

Art. 3. - La data prezentului ordin se instituie Registrul specialiștilor în domeniul protejării monumentelor istorice, denumit în continuare Registrul specialiștilor și Registrul experților și verifcătorilor tehnici în domeniul protejării monumentelor istorice, denumit în continuare Registrul experților și verifcătorilor tehnici.

Art. 4. - (1) Înscrierea persoanelor fizice în Registrul experților și verifcătorilor tehnici, în Registrul specialiștilor se face de către Institut, în conformitate cu prevederile Normelor metodologice prevăzute în Anexa nr. 1, care face parte integrantă din prezentul Ordin.

(2) Lista persoanelor înscrise în Registrul specialiștilor, Registrul experților și verifcătorilor tehnici va fi actualizată permanent și făcută publică pe site-ul *Institutului*, pe cel al Ministerului Culturii și Cultelor și va fi publicată, anual, în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(3) Persoanele înscrise în Registrul specialiștilor, Registrul experților și verifcătorilor tehnici au dreptul de a desfășura activitățile din domeniile și pentru calitățile pentru care au fost atestați.

(4) Desfășurarea activităților din domeniul protejării monumentelor istorice, care fac obiectul normelor metodologice prevăzute în anexa nr. 1 de către alte persoane decât cele înscrise în Registrul Specialiștilor, Registrul Experților și verifcătorilor tehnici sau cu încălcarea prevederilor prezentului Ordin, este interzisă.

Art. 5. - (1) *Institutul* va asigura resursele financiare, materiale și de personal necesare desfășurării activității de atestare.

(2) Toate documentele privind atestarea specialiștilor și experților, constituind arhiva *Comisiei* deținută de compartimentul de specialitate din cadrul Ministerului Culturii și Cultelor, vor fi preluate de *Institut*, pe bază de protocol de predare-primire, în termen de 60 de zile de la intrarea în vigoare a prezentului ordin.

(3) Pentru acoperirea cheltuielilor necesare desfășurării activității de atestare, *Institutul* percepe tarife de la solicitanți, corespunzătoare acestei activități.

(4) Valoarea și modul de gestionare a tarifelor percepute pentru eliberarea atestatelor se stabilesc prin ordin al ministrului culturii și cultelor.

Art. 6. - La data intrării în vigoare a prezentului ordin se abrogă ordinul ministrului culturii și cultelor nr. 2032 din 14 iulie 1999 pentru înființarea *Comisiei* de Atestare în Domeniul Monumentelor Istorice și aprobarea normelor și criteriilor de atestare a experților în domeniul protejării monumentelor istorice și a specialiștilor în domeniul conservării și restaurării monumentelor istorice, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, cu numărul 589 din data de 3 decembrie 1999 precum și orice alte dispoziții contrare.

Art. 7. - Adeverințele de atestare pentru debutanți, certificatele de atestare pentru specialiști, experți și experți tehnici, ștampilele și cererile de înscriere sunt conform machetelor din Anexele 2-10 care sunt parte integrantă a prezentului Ordin.

Art. 8. - Direcția Generală Patrimoniu Cultural Național din cadrul Ministerului Culturii și Cultelor și Institutul Național al Monumentelor Istorice vor aduce la îndeplinire prevederile prezentului Ordin.

Art. 9. - Prezentul ordin intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Adrian IORGULESCU,
MINISTRUL CULTURII ȘI CULTELOR

NORME METODOLOGICE
privind atestarea specialiștilor, experților și verifcătorilor tehnici
în domeniul protejării monumentelor istorice

CAPITOLUL I. - Dispoziții generale

Art. 1. - Intervențiile asupra monumentelor istorice, așa cum sunt definite în Legea 422/ 2001 privind protejarea monumentelor istorice, republicată, indiferent de regimul lor juridic, vor fi efectuate numai de specialiști, experți și verifcători tehnici atestați, înscriși în registrele speciale, în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

Art. 2. - Atestarea persoanelor fizice are drept scop asigurarea condițiilor necesare pentru cercetarea și inventarierea monumentelor istorice, expertizarea, proiectarea, verificarea și execuția lucrărilor, în conformitate cu actele normative în vigoare.

Art. 3. - Atestarea specialiștilor, experților și verifcătorilor tehnici se face de către Ministerul Culturii și Cultelor, prin Institutul Național al Monumentelor Istorice, denumit în continuare *Institutul*, pe baza evaluării competențelor în domeniul protejării monumentelor istorice stabilite pe baza:

- a) studiilor în pregătirea profesională de bază, absolvite cu diplomă de licență sau echivalentă, după caz,
- b) pregătirii de specialitate, atestată prin forme de specializare-perfecționare, sau prin durata și calitatea activităților prestate în domeniul monumentelor istorice
- c) experienței dobândite prin participarea nemijlocită la executarea de lucrări, proiecte, dirigentare sau avizare, după caz.

CAPITOLUL II. - Domeniul, exigențele, calitățile și specializările de atestare

Art. 4. - Domeniul în care se face atestarea specialiștilor, experților, experților tehnici, verifcătorilor și verifcătorilor tehnici în baza prezentelor norme metodologice este protejarea monumentelor istorice.

Art. 5. – Exigențele de atestare a specialiștilor și experților sunt :

- a) specialist debutant
- b) specialist
- c) expert
- d) expert tehnic

Art. 6. - Calități pentru care se acordă atestat:

(1) Pentru specialiști:

- a) elaborator studii, cercetări și inventariere monumente istorice;
- b) șef proiect de specialitate : restaurare arhitectură, structuri istorice, componente artistice și/sau urbanism istoric, după caz;
- c) șef proiect complex, doar pentru arhitecți;
- d) verifcător / verifcător tehnic;
- e) executant lucrări, în funcție de specializare;
- f) diriginte lucrări, în funcție de specializare;

- g) urmărirea comportării în timp a monumentelor istorice, în funcție de specializare;

(2) Pentru experți / experți tehnici:

- a) pentru calitatea solicitată în funcție de specializarea profesională;
- b) se pot accepta și calități pentru specializări conexe în funcție de dovedirea cunoașterii acestora sau în funcție de titlurile științifice de specialitate dobândite, publicații etc. , după caz;

Art. 7. - Specializări pentru care se acordă atestat:

- a) studii, cercetări și inventariere monumente istorice;
- b) urbanism istoric;
- c) restaurare arhitectură;
- d) consolidare / restaurare, structuri istorice;
- e) conservare / restaurare pictură murală și / sau pe lemn;
- f) restaurare lemn, lemn policrom, după caz;
- g) conservarea / restaurare decorații piatră, stucatură și / sau ceramică, după caz;
- h) conservare / restaurare metal;
- i) conservare / restaurare vitralii.

Art. 8. – (1) În vederea asigurării condițiilor de exercitare în mod liber a profesiei, atestarea specialiștilor pentru specializările prevăzute în prezentele Norme , se realizează și pentru debutanți.

(2) În condițiile legii și cu respectarea prevederilor prezentelor Norme, specialistul debutant poate elabora studii, cercetări, inventariere, documentații de intervenție de conservare, consolidare, restaurare, reabilitare, executare lucrări sau dirigentare la monumente istorice clasate în grupa „B” .

(3) Atestarea experților / experților tehnici în raport cu responsabilitățile pe care și le pot asuma aceștia în cadrul intervențiilor asupra monumentelor istorice, se face pentru specializările prevăzute la art. 7.

(4) Atestarea verificatorilor / verificatorilor tehnici, în raport cu responsabilitățile pe care și le pot asuma aceștia în cadrul intervențiilor asupra monumentelor istorice, se face pentru specializările prevăzute la art. 7.

CAPITOLUL III. - Condiții de atestare a specialiștilor și experților

Art. 9. - (1) Atestarea în calitatea de specialist a persoanelor fizice se face pe baza îndeplinirii următoarelor condiții generale:

- a) studii pentru *specialist-debutant* și *specialist* - absolvent de studii universitare cu diplomă de licență sau echivalentă în domeniul de atestare și master pentru absolvenții facultăților cu trei ani de studii (total minim 5 ani de studii universitare).
- b) pregătire de specialitate – pentru *specialist-debutant* - 2 ani de activitate efectivă în domeniul protejării monumentelor istorice pentru care se solicită atestarea; pentru *specialist* – 3 ani de activitate efectivă în domeniul protejării monumentelor istorice. Este considerată activitate și absolvirea cursurilor de specializare postuniversitare sau a celorlalte forme de pregătire de specialitate agreeate în conformitate cu prevederile art. 10, alin 2;
- c) experiență: - pentru calitatea de *specialist* – participarea ca întocmitor a

minimum 2 lucrări de investigare, cercetare ori inventariere de monumente istorice aprobate, însușite sau avizate, după caz sau a 2 proiecte din domeniul monumentelor istorice avizate de Ministerul Culturii și Cultelor, sau participarea la executarea, dirigentarea a minimum 2 lucrări de conservare, consolidare, restaurare, reabilitare a unor monumente istorice, încheiate prin procese verbale de terminare a lucrărilor favorabile ori minimum 5 ani de avizare, cumulată cu proiecte și / sau cu lucrări executate.

(2) Atestarea în calitate de specialist a persoanelor fizice se face pe baza îndeplinirii condițiilor generale, prevăzute la alin. (1), precum și a următoarelor condiții specifice:

- a) Pentru calitatea de șef de proiect de specialitate restaurare arhitectură sau urbanism istoric este necesară obținerea dreptului de semnătură din partea Ordinului Arhitecților din România sau Registrului Urbaniștilor din România, după caz;
- b) Se exceptează persoanele fizice, absolvenți de școli tehnice de arhitectură, care până la data prezentului Ordin au dovedit o experiență acumulată în domeniul proiectării lucrărilor de restaurare concretizată în documentații elaborate și avizate.
- c) Pentru calitatea dirigentare lucrări din domeniile „Restaurare arhitectură” și „Restaurare, consolidare structuri istorice, este obligatorie obținerea în prealabil a autorizației eliberate de Inspectoratul de Stat în Construcții.
- d) Pentru calitatea de specialist în executare lucrări de consolidare / restaurare structuri istorice arhitectură și dirigentare lucrări, pot fi atestați în categoria specialist-debutant și respectiv specialist și absolvenții cursurilor universitare tehnice de specialitate de scurtă durată, cu respectarea condițiilor prevăzute pentru „specialist-debutant”, și a celor prevăzute pentru „specialiști”, dar majorate cu 50%.
- e) Pot fi atestate în calitate de executant lucrări de consolidare / restaurare, construcții / arhitectură și persoane fizice fără studii de specialitate în domeniu, dar care, la data prezentului Ordin, au o experiență de minimum 7 ani de execuție a lucrărilor, au lucrări finalizate, admise la recepție și / sau notate cu calificativele : „bine”, „foarte bine” sau „excepțional”;
- f) Pentru obținerea calității de specialist debutant, atestarea se va realiza pe baza evaluării, prin completarea unei grile-test având ca tematică, principiile de restaurare, legislația și reglementările specifice domeniului, în funcție de calitățile și specializările de atestare solicitate.

Art. 10. - (1) Atestarea în calitate de expert a persoanelor fizice se face pe baza îndeplinirii următoarelor condiții generale:

- a) studii superioare de lungă durată la care se pot adăuga diploma de doctor și / sau 2 tratate de specialitate; pentru acele specialități care nu au organizate studii doctorale, se echivalează cu autoratul principal a 3 tratate publicate în edituri de specialitate;
- b) vechime – minimum 10 ani de activitate efectivă în domeniul monumentelor istorice;
- c) experiență – minimum 7 lucrări de complexitate deosebită realizate, după caz, ca autor, elaborator, conducător de colectiv sau șef proiect în domeniul de specializare.

(2) Sunt considerate de complexitate deosebită acele lucrări, proiecte sau studii, care presupun coordonarea între specialități diferite, soluții tehnice și /sau

conceptuale deosebite.

Art. 11. - (1) Atestarea în calitate de expert, expert tehnic, verificator sau verificator tehnic se face pe baza îndeplinirii următoarelor condiții generale:

- studii: superioare de lungă durată;
- vechime: minim 3 ani în domeniu ca specialist atestat;
- experiență: minim 3 studii sau proiecte avizate;

(2) Complementar îndeplinirii condițiilor generale prevăzute la alin.(1), pentru obținerea calității de expert tehnic și / sau verificator tehnic proiecte în domeniile „Restaurare arhitectură” și „Restaurare, consolidare structuri istorice”, este necesară, în prealabil, deținerea atestatului eliberat de Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuințelor.

CAPITOLUL IV. - Procedura de atestare

Art. 12 - (1) În vederea atestării, persoanele interesate vor depune la Institutul Național al Monumentelor Istorice, direct sau prin poștă, cu confirmare de primire, un dosar care va cuprinde:

- a) cerere-tip conform anexei nr. 8 la prezentele norme;
- b) copie de pe carnetul de muncă;
- c) copii legalizate ale diplomelor de studii, cuprinzând foile matricole ale studiilor postliceale, universitare și postuniversitare parcurse, titlurile științifice dobândite, alte acte probând participarea și absolvirea unor forme de pregătire în domeniul de atestare;
- d) copie legalizată a actului de echivalare a studiilor efectuate în străinătate, eliberat de Ministerul Educației și Cercetării din România, după caz;
- e) copii ale certificatelor privind dreptul de semnătură și înscrierea în Registrul arhitecților, Registrul urbanistilor, a atestatului eliberat de Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuințelor pentru exigențele de expert tehnic, verificator tehnic și diriginte de șantier, după caz;
- f) copia actului de identitate;
- g) certificat de cazier judiciar;
- h) curriculum vitae;
- i) memoriu de activitate în domeniul de atestare;
- j) lista cuprinzând lucrările efectuate în domeniul monumentelor istorice; pentru fiecare caz se specifică calitatea și responsabilitățile deținute, cu obligativitatea prezentării unui extras-album de lucrări, a cărților publicate și a unei mape cu principalele articole publicate;
- k) copii ale avizelor eliberate de Ministerul Culturii și Cultelor sau de serviciile publice deconcentrate, pentru proiecte sau lucrări la care a colaborat în specialitatea pentru care se solicită atestarea, sau, după caz procesele verbale de recepție pentru lucrările executate;
- l) chitanță de achitare a tarifului de atestare, în original.

(2) Evidența dosarelor de atestare primite la *Institut* se ține într-un registru special.

(3) Dosarele de atestare se pot restitui solicitanților respinși, la cerere.

(4) În cazul în care *Comisia* solicită completarea dosarului de atestare, în scris, nedepunerea documentelor în termenul prevăzut va conduce la respingerea dosarului. Termenul de depunere a documentelor solicitate nu poate fi mai mic de 15 zile și mai

mare de 30 de zile lucrătoare.

Art. 13. (1) Comisia are următoarele atribuții principale:

- a) întocmește listele cuprinzând solicitările primite
- b) verifică realitatea și conformitatea documentelor din dosarele de atestare,
- c) analizează dosarele prezentate și propune, după caz:
 - 1. admiterea solicitării de atestare și propune eliberarea documentelor de atestare respectiv, adeverința de atestare pentru specialiști debutanți, certificatul de atestare și legitimația de atestare pentru specialiști, experți și verificatori tehnici;
 - 2. solicitarea de completări suplimentare, după caz, constând în documente, precizări, clarificări scrise ori orale, examinare, în scris, pentru debutanți;
 - 3. respingerea dosarului ca nefiind în concordanță cu normele de atestare.
- d) stabilește subiecte și tematica pentru evaluarea specialiștilor debutanți.
- e) analizează dosarele unităților de învățământ, a entităților publice ori private care organizează forme de pregătire profesională agreeate pentru atestarea în domeniul monumentelor istorice, lista cursurilor postliceale, postuniversitare, a cursurilor, atelierelor și șantiierelor de specializare precum și exigențele și competențele pentru care acestea sunt considerate relevante.

(2) *Comisia* organizează sesiuni de atestare lunar și anunță data și ora de desfășurare a acestora prin afișare la sediul *Institutului* și / sau pe pagina de internet a instituției.

(3) *Comisia* poate fi reunită și în afara sesiunilor lunare, în scopul analizării situațiilor de suspendare, anulare a documentelor de atestare, precum și în alte cazuri.

(4) Punctul de vedere al fiecăruia dintre membrii *Comisiei* se consemnează într-un registru special de procese verbale, care se contrasemnează de secretarul *Comisiei*.

(5) Pe baza verificărilor efectuate, *Comisia* adoptă hotărâri privind acordarea atestării, respectiv respingerea solicitării;

(6) În baza hotărârilor *Comisiei*, directorul *Institutului* emite deciziile de acordare a atestatului solicitat, respectiv, deciziile de respingere a solicitării

(7) Decizia de atestare are ca efect înscrierea solicitantului în Registrul experților și verificatorilor tehnici sau în Registrul specialiștilor.

(8) Decizia de respingere a atestării poate fi contestată la *Institut*, în scris, în termen de 3 zile lucrătoare de la data comunicării.

(9) Contestațiile se analizează de către o comisie de soluționare a contestațiilor, numită prin Ordinul Ministrului Culturii și Cultelor care funcționează în cadrul Direcției de specialitate din minister, în termen de 30 zile lucrătoare de la depunerea lor. Hotărârile comisiei de soluționare a contestațiilor sunt aprobate prin decizie a directorului general al *Institutului*;

(10) Persoanele nemulțumite de modul de soluționare a contestațiilor se pot adresa instanțelor de judecată în condițiile legii contenciosului administrativ

Art. 14. - (1) Institutul eliberează, în termen de 30 de zile de la data atestării, documentele de atestare, respectiv, adeverința de atestare pentru specialiști debutanți, certificatul de atestare și legitimația de atestare pentru specialiști, experți și verificatori tehnici conform machetelor prezentate în anexele la prezentul Ordin.

(2) În baza adeverinței, ori a certificatului de atestare, persoanele atestate își vor confecționa, pe proprie răspundere, ștampila / ștampilele individuale, ce se vor aplica pe proiectele, documentațiile sau documentele pe care le elaborează, le coordonează sau verifică, după caz.

- (3) Ștampila are dimensiune rotundă cu diametru de 50 mm;
- (4) Experții și specialiștii atestați pentru calitatea dirigentare lucrări, precum și verificatorii tehnici sunt obligați a-și confecționa o ștampilă separată ce va fi folosită în momentul în care își exercită atribuțiile.
- (5) Documentele de atestare și ștampilele sunt netransmisibile.

Art. 15. - (1) Secretariatul *Comisiei* stabilește și publică semestrial pe site-ul *Institutului* și al Ministerului Culturii și Cultelor, Lista unităților de învățământ, a entităților publice ori private care organizează forme de pregătire profesională agreate pentru atestarea în domeniul monumentelor istorice și lista cursurilor postliceale, postuniversitare, considerate relevante.

(2) Înscrierea acestor forme de pregătire profesională pe lista entităților agreate se face prin decizie a directorului general al *Institutului* la propunerea *Comisiei*, în baza prezentării de către cei interesați a dosarului cuprinzând:

- a) denumirea și statutul juridic al formei de pregătire;
- b) regulamentul de funcționare (admitere, promovare, absolvire, etc.);
- c) programa și planul de învățământ sau pregătire practică;
- d) lista cadrelor didactice ori a instructorilor, după caz, însoțita de CV-urile acestora.

CAPITOLUL V. - Atribuții și răspunderi ale specialiștilor, experților și verificatorilor tehnici atestați de Ministerul Culturii și Cultelor

Art. 16. - **Atribuții și răspunderi comune ale experților / experților tehnici, verificatorilor / verificatorilor tehnici și ale specialiștilor:**

- a) au obligația de a respecta prevederile legislației comune și speciale în materie de intervenții asupra monumentelor istorice,
- b) au obligația respectării avizelor de specialitate obținute pentru lucrările pe care le efectuează, în litera și spiritul conservării și restaurării științifice consacrate prin Charta de la Veneția,
- c) au obligația de a pune la dispoziție organismelor de control abilitate, la cererea acestora, spre consultare, datele și documentațiile solicitate;
- d) sunt obligați să înștiințeze *Comisia* și compartimentul de specialitate din Ministerul Culturii și Cultelor sau serviciile publice deconcentrate ale acestuia, despre orice situații de degradare, sau de încălcare a prevederilor legale privind monumentele istorice;
- e) pentru modificarea soluțiilor conceptuale sau de mare complexitate tehnică din proiectul avizat inițial, experții, verificatorii tehnici și specialiștii au obligația de a obține avizul Ministerului Culturii și Cultelor

Art. 17. - **Atribuții și răspunderi specifice specialiștilor:**

(1) - specialiștii debutanți au dreptul de a realiza studii, cercetări, documentații tehnice, să fie membri în colectivele de inventariere, proiectare și execuție și să urmărească executarea de lucrări având ca obiect monumente istorice de grupa B.

(2) - elaboratorii de studii, cercetări, și inventariere a monumentelor istorice :

- a) să cunoască criteriile de atribuire sau de pierdere a regimului juridic de monument istoric;

- b) să cunoască metodologia de întocmire a fișelor de monument;
- c) să întocmească documentele primare ce stau la baza fișelor de monument, măsurători, relevee sumare, fotografiile, cercetare de arhivă, bibliografie, alte cercetări specifice, după caz, precum și a rapoartelor de inspecție;
- d) să cunoască legislația națională în vigoare din domeniu, precum și convențiile internaționale privind protejarea și conservarea monumentelor istorice la care România este parte;
- e) să întocmească și să țină la zi registrul de evidență a studiilor și cercetărilor întocmite;
- f) să respecte prevederile legii dreptului de autor.

(3) - șefii de proiect complex sau de specialitate :

- a) să elaboreze proiecte și / sau după caz, să coordoneze toate specialitățile care concură la realizarea proiectului;
- b) să fundamenteze riguros, din punct de vedere științific și tehnic, soluțiile adoptate, în acord cu cerințele stipulate în legislația națională și cu recomandările din actele internaționale din domeniul monumentelor istorice;
- c) să respecte concluziile conceptuale ale expertizelor, precum și prevederile referatelor de verificare tehnică;
- d) să prezinte Ministerului Culturii și Cultelor la cererea acestuia, datele științifice și tehnice necesare pentru susținerea proiectelor elaborate;
- e) să respecte avizele Ministerului Culturii și Cultelor prin introducerea prevederilor acestora în lucrările elaborate;
- f) să prezinte spre reavizare eventualele modificări și completări majore față de soluțiile avizate anterior, în cazul apariției unor situații noi pe șantierul de restaurare;
- g) să urmărească, să verifice și să aprobe pe șantier modul de punere în operă a documentațiilor pe care le-au întocmit;
- h) să dispună, fără încălcarea avizului Ministerului Culturii și Cultelor adaptările soluțiilor tehnice în conformitate cu situația reală din șantier prin acte scrise;
- i) să participe, dacă este invitat, la analizarea ofertelor de execuție a lucrărilor propriu-zise, precum și la recepționarea acestora;
- j) să semneze și să ștampileze toate documentațiile elaborate;
- k) să țină la zi registrul de evidență a lucrărilor elaborate.

(4) executanții de lucrări:

- a) să conducă lucrări de intervenții la monumentele istorice, numai în baza documentațiilor de execuție avizate de Ministerul Culturii și Cultelor, cu respectarea prevederilor cuprinse în autorizația și în avizele legale de construire;
- b) să coordoneze activitatea de atașamentare a lucrărilor executate și să-și însușească conținutul caietelor de atașamente;
- c) să asigure conducerea punctelor de lucru din subordine cu personal calificat și specializat în domeniu;
- d) să cunoască cu exactitate conținutul documentațiilor de execuție pentru toate punctele de lucru din subordine;
- e) să asigure informarea operativă a șefului de proiect și a dirigintei lucrării, ori de câte ori este cazul, despre evoluția lucrărilor și, în special, despre necesitatea de adaptare a soluțiilor din documentație cu situația reală din teren;
- f) să cunoască principiile generale de restaurare și de conservare stipulate în

legislația națională și în recomandările din actele internaționale din domeniul monumentelor istorice;

- g) să nu permită abaterea de la prevederile documentației avizate sau de la dispozițiile de șantier;
- h) să cunoască tehnicile și materialele tradiționale de execuție, specifice domeniului de activitate;
- i) să se preocupe permanent de perfecționarea angajaților în meseriile tradiționale ce acoperă domeniul;
- j) să oprească executarea lucrărilor în cazul în care s-au produs defecte grave de calitate, abateri de la prevederile proiectului de execuție sau au fost descoperite urme de interes arheologic, arhitectural sau artistic să asigure punerea în siguranță a descoperirii și să permită reluarea lucrărilor numai după decizia șefului de proiect și a comisiei zonale a monumentelor istorice.
- k) să răspundă, conform atribuțiilor ce le revin, de realizarea nivelului de calitate corespunzător cerințelor specifice lucrărilor de conservare, consolidare, restaurare și punere în valoare a monumentului istoric;
- l) să întocmească și să țină la zi registrele de evidență a lucrărilor pe care le coordonează tehnic și de care răspund; să țină la zi jurnalul de restaurare și întreaga documentație necesară tipului de proiect.
- m) să urmărească și să respecte normele de protecția muncii.

(5) diriginții de lucrări:

- a) dirigintele de șantier este reprezentantul angajatorului pentru lucrările de execuție, prin care acesta își exercită controlul asupra corectitudinii tehnice și economice a lucrărilor contractate;
- b) dirigintele de șantier are toate atribuțiile și răspunderile pe care i le acordă angajatorul în conformitate cu prevederile juridice și tehnice privind activitatea generală în construcții, la care se adaugă cele specifice domeniului monumentelor istorice, după cum urmează:
- c) cunoașterea temeinică, din punct de vedere tehnic și științific, a documentațiilor avizate ce se execută;
- d) supravegherea și controlul corectitudinii intervențiilor de orice natură pe perioada executării lucrărilor, în acord cu specificul lucrărilor de conservare-restaurare;
- e) aducerea la cunoștință angajatorului a necesității asigurării protecției monumentului în caz de întrerupere temporară sau pe o perioadă nedeterminată, după caz, a lucrărilor de restaurare aflate în curs de execuție;
- f) urmărirea aplicării cu strictețe a înscrisurilor din registrul de comunicări de șantier, inspecție și control și din registrul de dispoziții de șantier;
- g) asigurarea în permanență a celei mai bune colaborări între beneficiar și finanțator, pe de o parte, și specialiști - cercetători, proiectanți și executanți, pe de altă parte;
- h) verificarea în permanență a calității materialelor puse în operă, în acord cu prevederile proiectului avizat;
- i) verificarea temeinică a înscrisurilor și a schițelor din caietele de atașamente ale șantierului, cu poziționarea exactă a fiecărei intervenții, având în vedere importanța acestor caiete în cadrul jurnalului de restaurare;
- j) semnalarea promptă a oricăror descoperiri de urme de interes istoric, artistic sau arhitectural și solicitarea către angajator de luare a măsurilor de protejare provizorie a acestora până la înregistrarea lor și decizia privind continuarea lucrărilor;
- k) participarea și urmărirea întocmirii jurnalului de restaurare - cartea

construcției și predarea acesteia deținătorului monumentului la recepția lucrărilor.

Art. 18. - (1) Experții și Experții Tehnici:

- a) experții atestați conform prezentelor norme, sunt singurii îndreptățiți să elaboreze expertize, dar numai pentru specializarea în care au fost atestați, respectiv: arhitectură, structură, urbanism, restaurare componente artistice, studii, cercetări.
- b) răspund de asigurarea cerințelor impuse de doctrinele ori principiile conservării și restaurării monumentelor istorice, precum și de normele de restaurare stipulate în convențiile internaționale din domeniul monumentelor istorice la care România este parte, atât prin stabilirea domeniilor în care este necesară abordarea studiilor și a cercetărilor preliminare, cât și prin conceptele de restaurare, de la conservare și consolidare până la punerea în valoare;
- c) experții în specialitatea arhitectură coordonează toate specialitățile ce concurează la elaborarea expertizelor, la întocmirea studiului de fezabilitate și a proiectelor de execuție;
- d) experții vor certifica, în fazele următoare de proiectare, că s-au respectat soluțiile de principiu conținute în concluziile expertizei, precum și avizele eliberate de Ministerul Culturii și Cultelor, iar pe parcursul executării lucrărilor și la recepția acestora, punerea în operă a proiectului;
- e) experții vor stabili specialitățile pentru care sunt necesare investigații și verificări pentru extinderea expertizei și/sau fazele următoare de cercetare și proiectare;
- f) experții vor semna și vor ștampila toate piesele scrise și desenate ale expertizelor pe care le întocmesc;
- g) experții pot elabora studii, cercetări și proiecte, dar nu și pot verifica și aviza propriile documentații elaborate ;
- h) experții vor ține la zi registrul de evidență a expertizelor întocmite și a acordurilor cu privire la documentațiile elaborate de specialiștii întocmitori.
- i) răspunderile experților ce au primit atestatul și își exercită atribuțiile în exigențele pentru verificare proiecte, șef de proiect de specialitate, executare lucrări, dirigentare lucrări, sunt aceleași cu cele ale specialiștilor.

Art. 19. - (1) Verificatorii și verificatorii tehnici:

- a) să verifice, conform specializărilor pentru care au fost atestați, conținutul și calitatea documentațiilor pentru care se solicită verificarea;
- b) să verifice documentațiile tehnice de execuție privind intervențiile la monumentele istorice;
- c) să nu exercite atribuțiile de verificator asupra propriilor proiecte;
- d) să urmărească în fazele de proiectare prezentate, respectarea prevederilor expertizelor avizate, precum și a conținutului avizelor Ministerului Culturii și Cultelor acordate la faze anterioare de proiectare;
- e) să atenționeze proiectantul cu privire la modificările ce pot decurge din alte cerințe și/sau reglementări tehnice în vigoare și să stabilească modul de soluționare;
- f) să semneze și să ștampileze piesele scrise și desenate care au făcut obiectul verificării și să întocmească referatul de verificare în conformitate cu exigențele legale;
- g) să întocmească și să țină la zi registrul de evidență al documentațiilor

verificate.

CAPITOLUL VI - Sancțiuni

Art. 20. - (1) Nerespectarea atribuțiilor și răspunderilor ce revin specialiștilor, experților și verficatorilor tehnici, conform prevederilor prezentelor norme, în funcție de gravitatea faptei comise, se sancționează astfel:

- a) avertisment, care se constituie într-o comunicare justificată a sancțiunii;
- b) suspendarea certificatului de atestare și a legitimației pe o perioadă de la 6 luni la 2 ani.
- c) anularea certificatului de atestare și a legitimației.

(2) Aplicarea sancțiunilor se face gradual sau direct, în funcție de gravitatea faptei.

Art. 21. - (1) Aplicarea sancțiunilor se face la sesizarea specialiștilor Direcțiilor pentru Cultură, Culte și Patrimoniul Cultural Național județene, respectiv, a municipiului București, a împuterniciților Ministerului Culturii și Cultelor sau al compartimentului de specialitate din minister sau a membrilor Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice.

(2) Raportul de constatare/sesizarea întocmită de persoanele prevăzute la alin. (1) va fi supus analizei unei comisii formate din 3 specialiști/experti, numită prin Ordin al Ministrului Culturii și Cultelor, care propune, după caz, clasarea sesizării, stabilirea sancțiunii și durata acesteia

(3) Comisia prevăzută la alin. (2) este constituită din următoarele persoane: un specialist numit de *Comisie*, unul recomandat de Ministerul Culturii și Cultelor și unul propus, de către cel împotriva căruia este formulată sesizarea, din rândul persoanelor înscrise în registrul experților și verficatorilor tehnici sau în registrul specialiștilor.

(4) Aplicarea sancțiunilor se face prin decizia directorului general al *Institutului*, pe baza referatului Comisiei prevăzute la alin.(2).

(5) Decizia directorului general al *Institutului*, se comunică, prin scrisoare cu confirmare de primire, în termen de 10 zile lucrătoare de la data emiterii.

Art. 22. - Pe perioada în care documentele de atestare sunt suspendate sau anulate, persoana fizică în cauză, nu mai poate realiza activități în domeniul protejării, conservării și restaurării monumentelor istorice, iar lista se publică pe site-ul Institutului și pe cel al Ministerului Culturii și Cultelor.

Art. 23. - Avertismentul și suspendarea documentelor de atestare, se consideră ridicate la data îndeplinirii condițiilor care au condus la luarea măsurii de sancționare, până la sfârșitul perioadei de sancționare.

Art. 24. - Anularea certificatului de atestare se face în următoarele cazuri:

- a) când, prin activitatea sa, persoana fizică atestată produce mutilări sau distrugereri ale monumentului istoric, ca urmare a nerespectării documentațiilor și a avizelor;
- b) când persoana fizică atestată a fost condamnată prin hotărâre judecătorească definitivă pentru infracțiuni legate de exercitarea profesiei.
- c) când persoana atestată are cel puțin trei stadii, expertize, proiecte respinse la avizare.

Art. 25. - Documentele de atestare suspendate sau anulate, se predau de către deținători, *Institutului*, în termen de 15 zile de la înștiințare.

Art. 26. - În cazul în care faptele care au condus la suspendarea sau la anularea certificatului de atestare întrunesc elementele constitutive ale unei infracțiuni, *Comisia* propune directorului general al *Institutului*, sesizarea autorităților publice competente.

Art. 27. - (1) Suspendarea sau, după caz, anularea documentelor de atestare produce efect de la data comunicării deciziei.

(2) Titularul unui atestat anulat nu mai are dreptul să solicite eliberarea unui nou atestat timp de 3 ani de la data retragerii.

(3) Suspendarea sau anularea atestatului sunt menționate în Registrul experților și verficatorilor tehnici sau, după caz, în Registrul specialiștilor.

Art. 28. - (1) Deciziile de suspendare sau, după caz, de anulare a atestatului pot fi contestate în termen de 15 zile lucrătoare de la data comunicării.

(2) Contestațiile se depun la *Institut* și se soluționează, în termen de 5 zile lucrătoare, de către o comisie constituită în acest scop, ai cărei membri sunt numiți prin decizie a directorului general.

(3) Persoanele nemulțumite se pot adresa instanțelor de judecată competente, în condițiile legii.

(4) Pe perioada rezolvării contestațiilor prevăzute la alin. (2), drepturile pe care le acordă documentele de atestare sunt suspendate.

CAPITOLUL VII - Dispoziții tranzitorii și finale

Art. 29. - Diriginții de șantier, responsabilii cu urmărirea comportării în timp a lucrărilor și responsabilii privind controlul tehnic de calitate autorizații de Inspectoratul de Stat în Construcții, pot lucra în domeniul monumentelor istorice cu condiția obținerii atestatului Ministerului Culturii și Cultelor - Institutul Național al Monumentelor Istorice, conform prevederilor prezentelor norme.

Art. 30.- Experții tehnici, verficatorii tehnici și responsabilii tehnici cu execuția, atestați de Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuințelor, pot lucra în domeniul monumentelor istorice cu condiția obținerii atestatului Ministerului Culturii și Cultelor - Institutul Național al Monumentelor Istorice, conform prevederilor prezentelor norme.

Art. 31. - Experții tehnici și verficatorii tehnici atestați de Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuințelor, atestați și de Ministerul Culturii și Cultelor - Institutul Național al Monumentelor Istorice, după prelungirea termenului de valabilitate al atestatului de către Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuințelor, se vor prezenta la Institutul Național al Monumentelor Istorice pentru prelungirea termenului de valabilitate al atestatului Ministerului Culturii și Cultelor care se consemnează în legitimație de către conducerea *Institutului*.

Art. 32.- Specialiștii și experții atestați în baza ordinului ministrului culturii și cultelor nr. 2032 / 14 iulie 1999, pot solicita *Institutului*, actualizarea documentelor de atestare.

Art. 33. - Nu pot fi atestate persoanele cărora li s-a aplicat pedeapsa complementară a interzicerii dreptului de a ocupa o funcție sau de a exercita o profesie de natura celei de care s-a folosit pentru săvârșirea unei infracțiuni.

Art. 34. - Atestarea persoanelor fizice din statele membre ale Uniunii Europene care execută lucrări de restaurare a monumentelor istorice și solicită înscrierea în Registrul specialiștilor și în Registrul experților tehnici, se face automat, în urma prezentării atestatului de liberă practică în specializarea respectivă obținut într-unul din statele membre ale Uniunii Europene, în original și în copie legalizată, împreună cu o traducere a acestuia în limba română, autenticată de autoritățile competente din statul care a emis respectivul atestat.

Art. 35. - Anexele 1 – 10 fac parte integrantă din prezentele norme metodologice.